

ЮБИЛЕЙНО ИЗДАНИЕ

ХЪРВАТСКА РЕЧ

БРОЙ 1/2017

Орган на Културно-просветно дружество на хърватите в България

2

Н.П. ЛЈЕРКА АЛАЙБЕГ,
ПОСЛАНИК НА РЕПУБЛИКА
ХЪРВАТИЯ В БЪЛГАРИЯ
СПЕЦИАЛНО ЗА СПИСАНИЕ
„ХЪРВАТСКА РЕЧ“

6

ВИЦЕПРЕМИЕРЪТ
НА ХЪРВАТИЯ
ДАВОР ИВО ЩИР
ЗАЗДРАВИ ВРЪЗКИТЕ С
БЪЛГАРИЯ

25 години

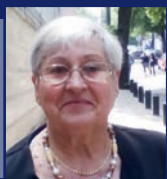
ДИПЛОМАТИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ
МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И ХЪРВАТИЯ

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор

Христина Янкова
hristina_jankova_47@mail.bg
hristina_hr@mail.bg

Отговорен редактор

Светослав Пинтев
svetoslavpintev@abv.bg

Превод

Хари Стоянов
softis@softisbg.com

Сътрудници

Сердики-Андрей Попов
Тереза Танкова
Павел Антонов

Печат

„Мултипринт“

Издател

Културно-просветно дружество
на хърватите в България

**Списанието се издава с
финансовата помощ на Съвета
на националните малцинства на
Република Хърватия за хърватите
извън Република Хърватия.
Списанието се разпространява
БЕЗПЛАТНО!**

Адрес

София, ул. „Княз Борис“ 125, ет. 4
+359 2 827 60 69
+359 899 252 495 – Христина Янкова

Уважаеми читатели,

Обръщам се към вас с чест и почитания.

Дълбоко вярвам в едно съвременно демократично общество, където духовното и културно пространство на българо-хърватска дружба имат своето важно място. Това е централна тема и на страниците на нашето списание.

Стремежът на изданието е за обогатяване на това пространство, да стимулира непрекъснато културно и духовно развитие. С чисти помисли, светли идеи и дълбока вяра в предстоящото.

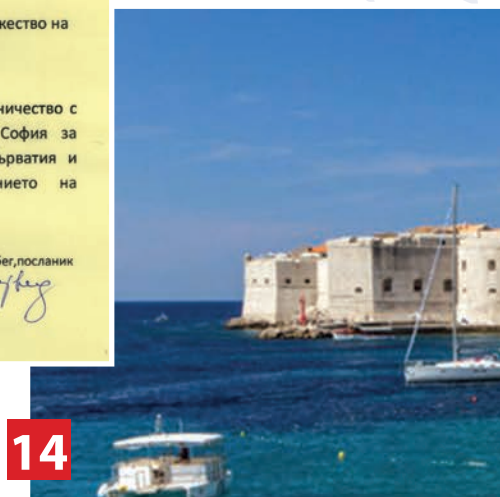
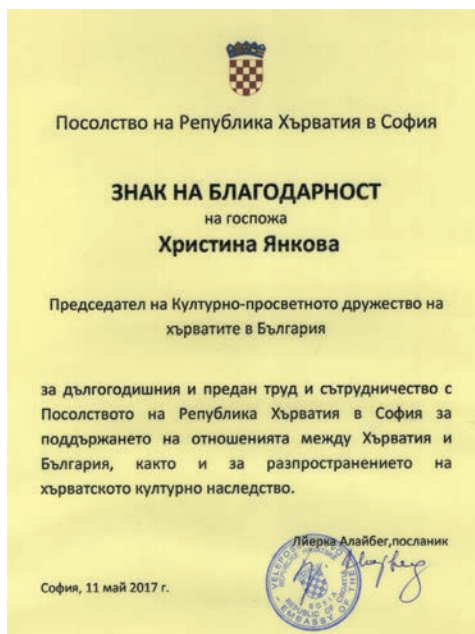
Слънчева България и слънчева Хърватия са нашите домове. Нашите държавни ръководители си подават ръце и разменят мисли на различни европейски форуми, което е принос и доказателство за сътрудничеството и развитието на отношенията между страните ни. В този смисъл, на страниците на нашето списание се стремим да представим различните измерения на дълголетните дружески взаимоотношения на двата братски народа.

Да бъдем жизнерадостни, изпълнени с оптимизъм и вяра за дните, в които ще ни събират мислите и делата, като важна задача на нашето списание е да ги направи видими.

Всяко общество има свята дискусия и фразеология, така и ние със своите норми за етика, морал и нравственост, сме в публичното пространство. Нашето списание е работа за народа.

На добър час, успех във вашите начинания и дела.

**С най-искрени чувства:
Христина Янкова, главен редактор**

СЪДЪРЖАНИЕ

Дипломация 25 ГОДИНИ ДИПЛОМАТИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И ХЪРВАТИЯ	2-3
---	-----

Дипломация ВИЦЕПРЕМИЕРЪТ НА ХЪРВАТИЯ ДАВОР ИВО ЩИР ЗАЗДРАВИ ВРЪЗКИТЕ С БЪЛГАРИЯ	6
---	---

Изложба „ЕЗИК СВЕЩЕН НА МОИТЕ ДЕДИ: ХЪРВАТСКО-БЪЛГАРСКИ ПАРАЛЕЛИ“	8
---	---

Тържествена литургия СВЕЩЕНИЦИ КАРМИЛИТИ ОТСЛУЖИХА ЛИТУРГИЯ ЗА РОДИНАТА	9
---	---

Годишнина ИЗЛОЖБА В СЕЛО МРАМОР НЧ „СВ. Иван Рилски – 1922“	10
---	----

Годишнина ХЪРВАТСКИ УЧИТЕЛИ ГОСТУВАХА В КМЕТСТВО МРАМОР	11
---	----

Изложба ИЗЛОЖБА НА ТЕМА „КОСМОС“ НАРЕДИХА УЧЕНИЦИ С ХЪРВАТСКИ	12
---	----

Сътрудничество ПОСЛАНИК АЛАЙБЕГ ПРЕДЛОЖИ ПОБРАТИМЯВАНЕ НА ВАРНА И СПЛИТ	13
---	----

Маршрути ПЕРЛИТЕ НА ХЪРВАТИЯ	14
--	----

Маратон СПОРТ	16
-------------------------------	----

Хърватско-български речник НЯКОЛКО ДУМИ ЗА ХЪРВАТСКО-БЪЛГАРСКИЯ РЕЧНИК	17
--	----

ЧЕСТВАМЕ 25-ТА ГОДИШНИНА

от международното признаване на Хърватия и установяване на дипломатически отношения между Хърватия и България

Н.П. ЛЙЕРКА АЛАЙБЕГ, ПОСЛАНИК НА РЕПУБЛИКА ХЪРВАТИЯ В БЪЛГАРИЯ

Все още са свежи спомените от началото на 1992 година, когато нашата страна, обхваната от вихъра на войната, опустошена и в рани, постигна международно признание като независима и самостоятелна държава, най-напред от тогавашната Европейска общност, а след това, няколко месеца по-късно, и от повечето държави по света чрез приемането ѝ като пълноправен член на Организацията на обединените нации.

Пътят към самостоятелността, за съжаление, беше платен с многобройни жертви, човешки и материални, последиците от което все още не са заздравели. Свободата не ни беше подарена, извоювахме я, и то на всички полета, от бойното и политическото, та до дипломатическото. Всички ние, които участвахме в този процес, се гордеем с множеството постижения на нашата родина в местен и международен план, както тогава, така и в настоящия момент. При това съзнаваме сериозните задачи, които ни очакват още, за да развием в цялата им пълнота многобройните потенциали и да усъвършенстваме обществото като цяло във всички области: икономика, образование, наука, социални стандарти и други области, които определят една страна като развита, богата и демократична държава.

Хърватия е страна с изключителна красота, богата природа, културно и историческо наследство, трудолюбиви хора и многостранни потенциали.

Именно това ни задължава да полагаме грижи за нашата повторно извоювала самостоятелността си държава, призната за пръв път от Светия отец през 879 година, да я развиваме и пазим за бъдещите поколения, които с гордост ще си спомнят за жертвата на своите предци и любовта, с която създавахме своята независима родина.

Хърватия, заедно с България, е членка на евроатлантическите интеграции, участник в множество важни световни организации, в които нашите две страни близко си сътрудничат и заедно дават своя положителен принос за развитието и подобряването на международните отношения.

България беше сред първите държави, които признаха Република Хърватия, сключиха с нея дипломатически отношения и ѝ оказваха голяма помощ по пътя на нейната самостоятелност. Затова благодарим на България и приятелския български народ. ■

25 ГОДИНИ

ДИПЛОМАТИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И ХЪРВАТИЯ

Дипломатическите отношения между България и Хърватия, особено за споменатия период 1991-2015 година, са не толкова добре изследван въпрос, въпреки историческата, географска и езикова близост между двата народа.

Целта на настоящата статия е да разгледа връзките между българи и хървати след началото на демократичните промени в двете страни, т.е. от 1991 г. до наши дни, с акцент върху политическите, икономическите и културните им измерения. За целта трябва да се решат няколко основни задачи, свързани с изследване на връзките между политическите лидери на двете страни, техните срещи, темите от общ интерес, съвместните инициативи, дипломатическите усилия, постигнатите договорености и жестовите на добра воля. Основната теза, която трябва да се докаже е, че отношенията помежду им могат да се определят като съюзнически и приятелски. Малко са академичните трудове в тази посока, не е завиден броят на желаещите да изследват темата. От българска страна сякаш се загърби новия Балкански славянски въпрос, както бихме го нарекли, а именно отношенията между славянските народи на Балканите след падането на Берлинската стена.

Политици и учени, а даже и представители на икономиката и културата отидоха по-далеч от днешна Словения, търсейки по-добра перспектива, но малко от тях работят на местна почва, която е не по-малко благоприятна от тази на Западна Европа или отвъд Атлантика.

Днес, когато и България, и Хърватия са пълноправни членки на ЕС и НАТО, е време да се обърне особено внимание на двустранните отношения, като водеща трябва да бъде дипломатията, която има 74-годишна история.

Доцент доктор Румяна Божилова, която години наред работи по темата „Българо-хърватски отношения“ пише в своя статия в списание „Европа 2001“ от 2007 година, че връзките на международно ниво между двете страни имат 7 етапа, като първият обхваща Средновековието до завладяването на България от османците, а последният - седми етап, обхваща времето от 1991 година до наши дни. Период, в който се извършват демократичните промени в България и Хърватия, свързани и с евроатлантическата ориентация на двете държави.

В краткото си изследване се спираме на последния етап от развитието на двустранните отношения - първо като съвременник на тези процеси, второ-като славист-филолог и журналист, който с интерес следи политическите и културните отношения през последните 10 години.

ПРИЗНАВАНЕ НА НЕЗАВИСИМОСТТА НА ХЪРВАТИЯ

Преди установяването на официалните дипломатически отношения между двете страни през 1991 година хърватското правителство иска помощ от България във връзка с разрастването на военния конфликт. Това става чрез признаване независимостта на републиката и осъждане действията на югославската армия.

В българското посолство в Белград постъпва официално писмо от хърватския премиер Франьо Грегурич до премиера Димитър Попов, с което се призовава за признаване независимостта на страната и се предлага установяване на пълни дипломатически отношения.

Българската държава си поставя за цел динамизирането на връзките между двете страни. В същото време нашата страна е ангажирана с доставка не само на автомати и амуниции, но и ключовите за отбраната на Словения и Хърватия противовъздушни и противотанкови ракети.

В началото на войната Югославия отправя обвинения, внесени в ООН, че България продава оръжие на Хърватия. Това води и до дипломатическа нота от страна на Югославия. В документа се прави извод, че ръководството на Хърватия води активен и целенасочен курс за формиране на антисръбски блок на Балканите, към който желае да привлече България.

Въпреки тежката военна ситуация в бившата югославска република, през есента на 1991 година в София пристига премиерът Грегурич. Визитата му е по покана на правителството на Димитър Попов, а българска икономическа делегация е на визита в Загреб.

С официалното приемане на хърватския премиер на правителствено ниво на практика се поставят основите на официални двустранни отношения, а София индиректно признава хърватската държава.

Договаря се отварянето на дипломатическо представителство за търговия, туризъм и култура в хърватската столица, което впоследствие да прерасне в посолство. Подобни са условията и за хърватско представителство в София. Така се стига до 15 януари 1991 година, когато България признава официално независимостта на Хърватия, заедно с тази на Македония, Словения и Босна и Херцеговина. Можем спокойно да кажем, че признаването е и следствие от обществените настроения сред българите в подкрепа на хърватска кауза и от усилията на кариерните дипломати, свързани с проблемите на Западните Балкани.

Дипломатически отношения на равнище посолства са установени на 13 август 1992 г. Хърватия има посланик в София от ноември 1992 г., а България акредитира първия си посланик в Загреб на 29 март 1994 г.

Между двете страни няма открити или спорни въпроси от какъвто и да било характер.

Поради военните действия на територията на Хърватия до 1995 г. и следвания от покойния президент Франьо Туджман авторитарен и националистически курс, политическият диалог между двете страни бе относително стеснен. Все пак се реализира първата визита на български външен министър в Загреб. Тя се осъществява от Георги Пирински (юни 1995 г.). Договора се подписването на редица споразумения, предимно в икономическата сфера, парафирането на договор за приятелство и сътрудничество. Първото официално посещение на български държавен глава в Хърватия е през януари 1996 г. Президентът Жельо Желев се среща с всички първи политически мъже на страната (Туджман, Павлетич, Матеша).

В икономическата сфера в периода 1992-2000 г., са подписани девет различни договори, спогодби и споразумения. Постоянно се разменят посещения на министри, партийни ръководства, ректори, научни и културни делегации.

ДЕТУДЖМАНИЗАЦИЯ НА ХЪРВАТИЯ

Първият президент на Хърватия Франьо Туджман управлява страната 9 години. Това дава основание в

научен план периодът от 1991 до 1999 година да бъде наречен „Туджманизация на Хърватия“. Това е един авторитарен и националистически курс на управление, както писах и по-горе. В началото на 21-век хърватите си дадоха сметка, че той няма да им бъде полезен повече и потърсиха начин на „детуджманизация“. Това се случи веднага след смъртта на президента. За този процес заговори тогава и Стипе Месич, станал държавен глава на Хърватия (2000-2010 г.). Тази тенденция в хърватското общество след смъртта на лидера не повлиява на българо-хърватските отношения. Дори на-против, връзките между двата народа от тази епоха се запазват, надграждат и задълбочават през следващите години. София помага на Загреб за по-бързото преодоляване на своеобразната външнополитическа изолация на страната от 90-те.

Република Хърватия признава наличието на българско национално малцинство. Развиват се двустранните отношения в икономиката, науката, религиозните въпроси, културата, отбраната. От 2005 г. в Университета на Загреб се създава Катедра по български език и литература.

След срещата между главата на Хърватската католическа църква кардинал Франьо Кухарич със Симеон, митрополит на Българската православна църква за Западна и Централна Европа, е създадена Българска църковна община в Загреб. Започва регулярна размяна на визити на президентско, правителствено и парламентарно ниво. Първият български премиер, посетил Загреб след обявяването на независимостта е Иван Костов. По време на разговорите със Стипе Месич основни теми са икономическите проекти, транспортните коридори, отношенията с ЕС и НАТО, регионалната сигурност.

Хърватският президент е сред най-често посещавалите България държавни глави в историята. Той изгражда близки отношения с българския си колега Георги Първанов (2002-2012). Енергетиката е сред темите, представляващи траен интерес и за двамата държавници.

Месич лобира пред Муамар Кадафи за освобождаване на задържаните български медицински сестри в момента, когато българо-либийските отношения стигат най-ниската си точка. Той има близки отношения с полковника и е един от посредниците между България и Либия в продължилата повече от седем години (1999-2007) дипломатическа сага.

По-късно, след избухването на гражданската война в Либия, когато страните от цял свят започват спешно да евакуират своите граждани, българското правителство изпраща самолет, който да прибере българите от изпадналата в хаос африканска страна. На борда са качени и шейсет хърватски работници, които са докарани в София. Никоя друга страна не е пожелала да извърши

това. Заради тази смелост на българската дипломация отношенията между Хърватия и България стават още по-задълбочени, даващи отражение и в икономическата сфера, а на преден план си остава стабилизацията на Югоизточна Европа, членството в НАТО и ЕС.

„Околосръбски триъгълник“ - така можем да определим друг основен момент в българо-хърватската дипломация през периода 2000-2010 година. Той е свързан с признаването на Косово за независима държава. В този процес се включва и Унгария. През 2008 година само Хърватия не е член на ЕС, но усърдно върви по пътя към пълноправно членство и в онзи момент (2008 г.) е на прага на НАТО.

Обособяването на най-новата държава в Югоизточна Европа - Косово е сложен процес. Тя трябва временно да се отдели от бивша Югославия, да разгради държавната инфраструктура на Сърбия, да изгради нова държава с многонационални характеристики и да получи международна легитимация. Месец по-късно от самообявяването си за държава, т.е. на 18 март 2008 година, Косово вече е признато едновременно от България, Унгария и Хърватия. Тази дипломатическа инициатива е важен елемент на повече от вековно усилие на българи, унгарци и хървати да поддържат възможно най-тесни връзки помежду си и да работят съвместно, независимо от историческия контекст.

БЪЛГАРИЯ И ХЪРВАТИЯ ЗАЕДНО В ЕС И НАТО

На 1 януари 2007 България става пълноправен член на ЕС. След 5 години и половина в голямото европейско семейство вече е и Хърватия. Това става на 1 юли 2013 година. Преди това обаче и двете държави са част от Северноатлантическия пакт. България от 2004, а Хърватия от 2009 година. Затова условно можем да определим, че третата десетилетка от двустранните отношения между разглежданите в тази статия държави започва след 2010 година, когато и двете заедно са в семейството на ЕС и НАТО. Преди да се стигне до тук обаче сред основните послания на дипломатията, отправяни на двустранните срещи е, че двете страни не са конкуренти по пътя към ЕС. Затова и Хърватия търси, а България ѝ оказва категорична подкрепа в целия преговорен процес. Това става на всички нива, а също и по линия на евроатлантическото сътрудничество. Българската държава осигурява политическа и експертна помощ на Хърватия на всякакви равнища. Особеност, която следва да се отбележи е, че по време на заседания в паневропейските политически партии, а след приемането на Хърватия в ЕС и в европейските институции, страните се подкрепят по азбучен ред за да има равнопоставеност помежду им. Азбучната подредба става на английски език, което поставя (Bulgaria) и (Croatia) едни до други. Това е улесняващ комуникацията фактор, който понякога оказва влияние за изработване на общи позиции, най-малкото, за обсъждане и коментари при ad hoc гласувания.

Хърватската страна проявява интерес към опита на българските общини в усвояването на средства от структурните фондове на ЕС. Регионалното сътрудничество, инфраструктурните и енергийни проекти и вътрешноевропейските въпроси (Шенген, Евронзоната, Европейски съвети) вече са сред водещите теми в двустранните отношения.

Важно е да се подчертае казаното от хърватският президент Иво Йосипович в София (октомври 2013 г.), че стратегическите интереси на България и Хърватия съвпадат напълно.

Един от новите приоритети в съвместната работа е приобщаването на Западните Балкани, определяни в политологията вече и като „Остатъчни Балкани“, към ЕС, което да гарантира по-голяма стабилност в региона. Тези стъпки се поддържат и от сегашния президент на Хърватия Колинда Грабар-Китарович, която съвсем скоро бе в България на държавно посещение. Тя подчертава, че България може да е полезна на страната и с опита си от усвояването на фондовете на ЕС.

Българо-хърватските политически отношения от последните 25 години са изпълнени с добронамереност, партньорство и взаимна подкрепа. За разлика от възходящия тренд в политическите отношения обаче, икономическите не се характеризират с високи нива на търговски обмен и инвестиции (по данни на БНБ за периода 2000-2014 хърватските инвестиции в България са 54.3 млн. евро, а българските в Хърватия едва 3.2 млн. евро). На откриването на съвместен българо-хърватски бизнесфорум хърватският президент Иво Йосипович прави извода, че потенциалът на двустранното икономическо сътрудничество не е реализиран. На почти всички двустранни срещи се очертават планове за преодоляване на този факт и активизиране на сътрудничеството в областта на инфраструктурните проекти, енергетиката и туризма.

Сътрудничеството в областта на културата, образованието и науката, което почива на спогодба от 1995 г., постоянно се задълбочава.

Развитието на политическите отношения между двете страни в близко бъдеще ще се определя от членството на двете държави в ЕС, НАТО и от възникването на различни регионални проблеми. Задълбочаването на общите инициативи в рамките на международните организации и съвместните усилия са предпоставка за по-добро позициониране на двете страни в европейската архитектура. Не на последно място, очертаващата се зона на нестабилност по протежение на Гърция, Македония, Косово, сръбската област Санджак и Босна и Херцеговина, ще изисква силни регионални партньорства, доверие и интензивен диалог за преодоляване на възможните предизвикателства пред сигурността в Югоизточна Европа. ■

Иван КАРЧЕВ

ВИЦЕПРЕМИЕРЪТ НА ХЪРВАТИЯ ДАВОР ИВО ЩИР ЗАЗДРАВИ ВРЪЗКИТЕ С БЪЛГАРИЯ

ТОЙ НАПРАВИ ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ПОЛЗОТВОРНО ОФИЦИАЛНО ПОСЕЩЕНИЕ В СОФИЯ

България и Хърватия заедно имат решаваща роля за утвърждаването на европейската перспектива, мира и икономическия просперитет на Балканите. Задълбочаването на двустранните отношения между София и Загреб и сътрудничеството им в рамките на Европейския съюз създават атмосфера на добросъседство в региона и са стимул за държавите от Западните Балкани за осъществяване на важни реформи. Това заяви българският държавен глава Румен Радев, който на 30 май т.г. се среща със заместник министър-председателя и министър на външните работи и европейските въпроси на Република Хърватия Давор Иво Щир, пристигнал на официално посещение в страната.

Двамата държавници дадоха висока оценка на партньорството между България и Хърватия при формулирането на общи позиции в рамките на Европейския съюз и в областта на туризма и сигурността.

Румен Радев и Давор Иво Щир се обявиха за засилване на двустранното сътрудничество за подобряване на инфраструктурата и енергийната свързаност на Балканите, както и за насърчаване на търгов-

ския обмен между двете държави.

„Благодарение на отличните си отношения България и Хърватия работят активно, за да бъде пътят към европейската интеграция на страните от Западните Балкани отворен, а демократичното им развитие – основен приоритет“, заяви по време на срещата Давор Иво Щир и пожела успех на България като председател на Съвета на Европейския съюз през първата половина на 2018 г.

България ще продължава активно да работи за европейската перспектива на Западните Балкани и гарантирането на стабилността в региона, заяви премиерът Бойко Борисов по време на среща със заместник министър-председателя и министър на външните работи и европейските въпроси на Република Хърватия Давор Иво Щир.

„За страните от Западните Балкани няма друга алтернатива освен тяхната европейска и евроатлантическа интеграция“, посочи премиерът Борисов и подчерта, че по тази тема страната ни винаги е заявявала последователна позиция, предаде БТА.

Той заяви, че България и Хърватия, които са и географски, и исторически

свързани със страните от региона, много по-добре разбират проблемите и процесите на Балканите и могат да играят водеща роля в ЕС за постигането на мир и стабилност в тази част на континента. Като инструмент в тази посока беше посочен и Процесът за сътрудничество в Югоизточна Европа, който се председателстваше от България през миналата година, а в момента – от Хърватия. Изразено беше очакване за задълбочени разговори между страните-участници в ПСЮИЕ на предстоящата в края на юни среща на върха, чийто домакин ще е Дубровник.

Борисов и Щир обсъдиха подробно и сътрудничеството между двете страни в Европейския съюз. Те се обединиха около заключението за необходимостта от провеждането на обща европейска енергийна политика и подчертаха заинтересоваността на България и Хърватия от идеята за обща европейска отбранителна политика.

Българският министър-председател изтъкна, че политическият диалог между България и Хърватия в последните години е изключително активен и изрази задоволство, че между двете страни няма нерешени въпроси. Като перспективна сфера на двустранно сътрудничество беше посочено развитието на инфраструктурата. Вицепремиерът Давор Иво Щир изрази специална благодарност на България за споделяния опит в усвояването на средствата от еврофондовете.

Председателят на Народното събрание Димитър Главчев също се срещна със заместник министър-председателя и министър на външните работи и европейските въпроси на Република Хърватия Давор Иво Щир.

За откриването на директна

авиолиния между България и Хърватия, засилване на двустранните и икономически отношения се обявиха министрите на външните работи на България и Хърватия - Екатерина Захариева и Давор Иво Щир. Това бе първото официално посещение на външен министър от поемането на поста министър на външните работи на Екатерина Захариева. Двамата министри се обявиха за мерки, които ще увеличат стокообмена между двете държави и ще засилят икономическото сътрудничество.

По думите на министър Захариева за 2015 - 2016 г. стокообменът между България и Хърватия се увеличава с около 7-8%

България и Хърватия изразиха общо становище, че стабилността във всички държави на Балканите е основен и важен въпрос, заяви вицепремиерът Давор Иво Щир във връзка с това, че сръбският президент Томислав Николич се е обявил за обединението на Република Сърбия и Република Сръбска и в отговор на въпрос дали приема промяна на границата на региона и създаването на велики държави на Балканите, предаде „Фокус“.

„Ние сме на принципната позиция, че поддържаме, подкрепяме стабилността, независимостта на Босна и Херцеговина и запазването на нейната териториална цялост. Хърватия всъщност е първият и основен търговски партньор на Босна и Херцеговина. Считаме, че стабилността в тази държава зависи от това наболените въпроси да се решават чрез социална, икономическа политика“, каза Щир. Вицепремиерът поясни, че реформите в Босна и Херцеговина зависят именно от даването на една европейска перспектива. „В този смисъл са предвидените промени в Изборното законодателство на тази държава. Ние смятаме, че трите държавотворни ентитета – сърби, хървати и бошняци в Босна и Херцеговина ще получат съответната възможност чрез тези и такива европейски реформи“, допълни Давор Иво Щир. Той подчерта, че принципна, първоначална позиция на Република Хърватия по отношение на Босна и Херцеговина е, че стабилността там е

най-важна и тя минава през интегритета на цялата държава. Във връзка със срещата си с руския министър на външните работи Сергей Лавров и на въпрос дали отношенията на Хърватия и Русия са по-скоро отношение между ЕС и Русия, Щир обясни: „Това, което мога да ви потвърдя и което заявих на пресконференцията след срещата ми с министър Лавров е, че нашият диалог е диалог на страна – членка на ЕС с Русия. Същевременно ние уважаваме ролята, която Руската федерация има в поддържането, отстояването на мир и стабилност“, каза той. По думите му тя е важен фактор за мира. „Като резюме мога да ви отговоря, да ние водим диалог с Русия като страна членка на ЕС и на НАТО, но разбира се, със съответното разбиране за ролята на Руската федерация“, допълни Щир.

Той присъства на откриването на изложбата „Великани на хърватското изкуство от XX и XXI век“, която е посветена на 25 години от установяването на дипломатически отношения между Република Хърватия и Репу-

блика България и честването на 25-ата годишнина от международното признаване на Република Хърватия. Гостите в Националната галерия видяха произведения на изключителните хърватски творци Отон Ивекович, Влахо Буковац, Фердо Ковачевич, Любо Бабиц, Емануел Видович, Отон Глиха, Златко Каузларич – Атач, Едо Муртич и други. Бяха представени 15 скулптури и 40 картини. Изложбата е подкрепена от Министерството на външните работи и европейските въпроси и от Министерството на културата на Република Хърватия. Тя може да се види в София до 27 август т.г.

Заместник министър-председателят и министър на външните работи и европейските въпроси на Република Хърватия Давор Иво Щир се среща и с представители на хърватската диаспора в България. Той благодари за всеотдайната работа на Културно-просветното дружество на хърватите в България за укрепването на връзките между двата народа и пожела още големи успехи. ■

Изложба

„ЕЗИК СВЕЩЕН НА МОИТЕ ДЕДИ: хърватско-български паралели“

В рамките на отбелязването на двадесет и пет годишнината от международното признаване на Република Хърватия и 25 години от началото на дипломатическите отношения между Република Хърватия и Република България в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ на 6 март 2017 г. беше открита изложбата „Език свещен на моите деди: хърватско-български паралели“. Това е едно от планираните събития, с които посолството на Република Хърватия в София отбелязва тази важна годишнина. Организатор е самото посолство в сътрудничество с Народна и университетска библиотека в Загреб и СУ „Св. Климент Охридски“, с които то поддържа непрекъснато близки и приятелски отношения.

На откриването гостите бяха приветствани от посланика на република Хърватия в България Н.П. г-жа Лйерка Алайбег, от ректора на Софийски университет проф. Атанас Герджиков, зам.-ректора Мария Стойчева, директора на Национална библиотека в Загреб Татяна Петрич и зам.-министъра на културата в България Боряна Христова.

В откриването участваха и студенти, които изучават хърватски език в Софийския университет. Те рецитираха стихове от Иван Гундулич и Весна Парун, свързани с българската природа и мотиви.

Имаше голямо присъствие на представители от дипломатическия корпус, на български институции в областта на науката, културата, икономиката, на студенти

от университета, както и на членове на хърватката диаспора.

В рамките на изложбата беше показана част от литературния фонд на библиотеката, както и виртуални снимки от самата изложбата. Отражиха я два телевизионни канала и няколко интернет портала. Във връзка с нея беше и интервюто на Българското национално радио с Н.П. посланик Лйерка Алайбег.

С половинчасовата емисия слушателите имаха чудесна възможност да се запознаят с дълбоките исторически връзки между хърватския и българския народ в областта на културата и политиката, отношения, които са традиционно приятелски.

Оповестена бе и предстояща изложба на хърватски художници от 19 и 20 век, от фонда на градския музей „Вараждин“, която бе открита на 30 май в Националната галерия в София.

Директорът на Националната и университетска библиотека д-р Татяна Петрич посети София именно във връзка с изложбата „Език свещен на моите деди: хърватско-български паралели“. Идването ѝ в българската столица бе повод за посещението на двете най-големи библиотеки Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ и Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

Организирана беше среща с директорите на тези институции, на която бяха проведени разговори за възможностите за дълготрайно сътрудничество. На нея присъства и ректорът на Софийския университет Атанас Герджиков. Подписан бе документ за сътрудничество между Университетската библиотека и Националната библиотека на Хърватия. ■

СВЕЩЕНИЦИ КАРМИЛИТИ ОТСЛУЖИХА ЛИТУРГИЯ ЗА РОДИНАТА

По повод двадесет и пет годишнината на установяването на дипломатически отношения на Република Хърватия с Република България в софийската църква „Свети Франциск от Асизи“ на 28 януари 2017 г. бе отслужена тържествена литургия за родината Хърватия. На нея присъстваха хървати, които живеят и работят в България, членове на хърватските дружества, а също и много български приятели.

Литургията беше водена на хърватски език от отец Бернардин, приор на манастира „Свети Йосиф“, със съдействието на Бошко Рогулич, и двамата кармити от Провинция със седалище в загребския квартал Ремете.

Кармелитските свещеници традиционно оглавяват

литургиите в църквата, след като сестрите от ордена на Босите кармелитки се преместиха в своя манастир.

Преди започване на празничната литургия към присъстващите се обърна посланикът на Република Хърватия в България Н.П. г-жа Лйерка Алайбег, която в емоционално слово разказа за дните на страдания на хърватските защитници на родината и на цивилни граждани по време на агресията от началото на 90-те години на миналото столетие. А също за съпътстващите трудности по международното признание на родината.

След литургията продължиха разговорите, изпъстрени със спомени от миналото и преживяното лично, след което имаше малък коктейл. ■

Кръщение

На 23 април в деня на Божието милосърдие в църквата Св. Йосиф в София имаше радостно събитие.

Младото семейство Кристина и Димитър Кожухарови избраха този чудесен празничен ден да кръстят дъщеря си Маргарита. За голяма радост по това време в София беше и дългогодишният енорийски свещеник от близкото минало отец Кшищов Кужок (Krzysztof Kurzok), който отслужи литургията.

Истинско изумление у всички енориаши, предизвика изненадата, която близките бяха подготвили след края на литургията. В двора на църквата беше пусната огромна летяща броеница, направена от балони с хелий. Броеницата се издигна високо в небето, следена от погледите на вярващите. ■

ИЗЛОЖБА В СЕЛО МРАМОР НЧ „Св. Иван Рилски – 1922“

КПДХБ с председател Христина Янкова, заедно с ръководството на НЧ „Св. Иван Рилски-1922“ с. Мрамор, район „Врбница“ - при Столична община организира на 15.12.2016 г. изложба под наслов „Поздрав от Хърватия“.

Представени бяха трийсет фотокартини в рамки, разкриващи красотата на Република Хърватия.

Почетни гости на събитието бяха Н.П г-жа Лйерка Алайбег - посланик на Република Хърватия в Република България, Павлинка Павлова, Карли Катранджиев и Пламен Атанасов членове на дружеството, кметът на с. Мрамор Ивайло Иванов, а от община Врбница присъстваха г-жа Иванка Чолакова началник отдел „Образование и култура“, г-жа Даринка Симеонова главен специалист отдел „Образование и култура“. Имаше гости от 175 ОУ „Васил Левски“ - с. Мрамор, представители на читалища от съседни села, както и много други желаещи да разгледат изложбата. Г-жа Алайбег, по стар български обичай, беше посрещната с хляб и сол.

В препълнената зала, украсена с голяма коледна елха, бяха изслушани химните на Република Хърватия и Република България. Секретарката на читалището Диляна Кръстанова и библиотекарката Василка Христова бяха подготвили новогодишна програма със съставите при читалището.

Г-жа Алайбег поздрави всички присъстващи, разказа накратко за българо-хърватските отношения и пожела

в скоро време побратимяване на село Мрамор с някое хърватско селище.

След приключване на големия фолклорен концерт от песни, танци, модерен балет с участници от най-малките до най-старите, хората се отправиха към фойето, където беше разположена изложбата.

С възхищение и любов всички успяха да се докоснат до прелестните места в различни градове на Хърватия и изявиха желание да посетят някои от тези красиви места. Кметът на с. Мрамор – г-н Ивайло Иванов разказа на Посланик Алайбег за посещенията си в Хърватия, заедно със съпругата си Аделина, за гостоприемството и създадените приятелски отношения. Каза също, че за първи път с. Мрамор се посещава от такъв високопоставен гост и благодари на посланик Алайбег.

На всички участници и гости от КПДХБ бяха раздадени сърца, символ от милионите сърца на град Загреб, както и много сувенири и брошури предоставени от туристическата агенция на град Загреб. Посланик Алайбег от името на КПДХБ връчи похвална грамота на читалището и картина от изложбата, а на кмета плакат в рамка на Загребската катедрала.

КПДХБ организира за всички кетъринг. Празникът приключи късно вечерта. Дни наред се коментираше в района и околните села изложбата организирана в НЧ „Св. Иван Рилски - 1922“ и от КПДХБ. ■

ХЪРВАТСКИ УЧИТЕЛИ ГОСТУВАХА В КМЕТСТВО МРАМОР

ЙОСИП ГРЕГОРИЧ, ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЛЮБО БАБИЧ“, ЯСТРЕБАРСКО

Г-н Ивайло Иванов, кмет на кметство Мрамор в България, и г-жа Лйерка Алайбег, хърватски посланик в тази страна, отправиха покана към нашето училище за тържествения концерт по повод 95-та годишнина от основаването на читалище „Св. Иван Рилски – 1922“. Те искаха да използваме случая, за да отбележим съвместно тяхната годишнина и да започнем преговори за сътрудничество и сближаване на местните общности и двете училища.

Директорът на нашето училище г-жа Саня Сертич с удоволствие се отзова на поканата. Тя посети община Мрамор, придружена от учителите Йосип Грегориц, Марио Самарин, Гордана Крал, Звездана Куртал и Мартина Тунукович.

В Мрамор нашите учители бяха посрещнати от Христинка Янкова, председател на Културно-просветното дружество на хърватите в България и нейния съпруг Павел. Дватама ни бяха и придружители, и водачи по време на посещението в България. Със сърдечно „добре дошли“ ни приветства и Тихана Балия, втори секретар и културен аташе в посолството на Република Хърватско в България.

В богатата програма на тържествата по повод 95-та годишнина, организирани в Читалище „Св. Иван Рилски – 1922“ се представиха ученици от основното и средното училище, както и вокални и танцови състави на възрастни. Зрителите бяха възхитени от песните и танците от техните краища, но и от модерните танци.

По време на посещението в Мрамор беше организирана среща на нашите учители с учителите от 175-то основно училище „Васил Левски“ в Мрамор, като бяха договорени и първите прояви, които ще се проведат с цел сближаване на хърватските и българските ученици. Основно чрез тях ще се развива по-нататъшното сътрудничество между тези две училища. Освен това, представителите на основното училище в Ястребарско посетиха Аула „Алма Матер“ на Софийския университет, където домакин им беше Клементе Умберто, биотехнолог в Биологическия факултет при Софийския университет.

За учителите г-жа Янкова организира и професионално разглеждане на София, след което, придружени от кмета на Мрамор Ивайло Иванов и съпругата му, посетихме посолството на Република Хърватско в София. В сърдечен разговор с посланик Алайбег нашите учители

имаха възможност да чуят интересни сведения за хърватите в България, както и за много прояви, които организира и провежда нашето посолство с цел сближаване и задълбочаване на отношенията между тези две приятелски държави. ■

ИЗЛОЖБА НА ТЕМА „КОСМОС“ наредиха ученици с хърватски

Ученици от столичното 3 СУ „Марин Дринов“ заедно с деца от детска градина в община „Илинден“ и тази година наредиха заедно изложба на тема „Космос“, която беше официално представена на 3 април 2017 г. Картините бяха изложени в Руския културен център в София. Изложбата бе на природна тематика, с креативни и оригинални художествени решения.

„Марин Дринов“ е софийско училище от община „Илинден“, с което посолството на Република Хърватия в България има непрекъснато близки отношения. То е единствено училище в България, където като избираем предмет се изучава хърватски език. Преподава се в четири класа, на деца от различни възрасти, като са включени и най-малките.

Като почетни гости присъстваха първият български космонавт Георги Иванов, Таня Иванова – професор в института за космически технологии към БАН, както и Н.П. г-жа Лйерка Алайбег, посланик на Република Хърватия в България, госпожица Тихана Балия, втори секретар в посолството.

През 2015-2016 г. с помощта на хърватското посолство е оборудван модерен кабинет за изучаване на хърватски език.

Изложбата протече при голям интерес от страна на другите ученици и присъстващите гости. ■

ПОСЛАНИК АЛАЙБЕГ ПРЕДЛОЖИ ПОБРАТИМЯВАНЕ НА ВАРНА И СПЛИТ

Посланикът на Република Хърватия в Република България Н.П. г-жа Лйерка Алайбег посети на 19 и 20 април 2017 г. Варна, където се среща с кмета на българската морска столица Иван Портних.

След запознаване с характеристиките на този трети по големина български град, от хърватска страна беше предложено установяване на приятелско сътрудничество с един от градовете в Република Хърватия, а с оглед на многобройните прилики, като съответен партньор беше предложен Сплит.

Посланик Алайбег увери, че и двата града биха могли да имат полза от взаимното сътрудничество и обмяна на опит, а Иван Портних заяви, че целевото сътрудничество винаги носи много повече резултати от формалните отношения. Беше договорено процесът на установяване на сътрудничество да се задейства след местните избори в Република Хърватия.

Посланик Алайбег обърна внимание на изключителните отношения и здравите връзки между хървати и българи през вековете, като изрази желание тези отношения да бъдат развити не само на национално ниво, а и на онези по-ниски, „капилярни“ нива, защото именно те най-много допринасят за сближаване на народите.

С намерението да се представи на широката българска публика богатството и комплексността на хърватско-българските отношения през вековете, беше договорено изложбата „Език свещен на моите деди: хърватско-български паралели“ (открита в началото на март т.г. в Софийския университет „Св. Климент Охрид-

ски“) да бъде показана през 2017 г. и във Варна.

Посланик Алайбег посети и Парк-музей „Владислав Варненчик“, посветен изцяло на битката край Варна през 1444 г. (Битката на народите), където християнската войска влиза в стълкновение с отоманската, а от християнска страна участват и хърватски сили под командването на бан Матко Таловац. Директорът на музея Марин Костов лично посрещна хърватските гости и ги запозна с експонатите на музея.

Един ден по-рано, на 19 април, в Градската галерия във Варна се състоя среща, организирана от МВНР на Република България, със съответната програма, с представители на Малта, страната-членка, която е поела председателството на ЕС. Почетен гост беше г-н Едгар Прека, съпруг на президента на Малта г-жа Мари Луиз Колейро Прека. Участваха посланици и дипломатически представители на страни-членки на ЕС, както и представители на градските власти и университетите. ■

ПЕРЛИТЕ НА ХЪРВАТИЯ

Хърватия притежава безценното богатство от 1185 слънчеви и живописни острови и една от най-красивите плажни ивици на Стария континент. Страната е дестинация, която обожават милиони туристи от различни точки на планетата.

Независимо дали ще си изберете прочутия хърватски курорт Дубровник, нежната Истрия или някои от останалите живописни градчета, пръснати по дългото цели 1 777 км крайбрежие, Хърватия ще ви посрещне с уникални исторически забележителности, фантастични плажове, възможности за водни спортове, първокласни ресторанти, многообразен и весел нощен живот.

Сините води на Адриатическо море и изумителните гледки към скалистите, но зелени брегове превръщат Хърватия в страна мечта за мнозина.

Джордж Бърнард Шоу възкликва: „Тези, които търсят рай на земята, трябва да дойдат в Дубровник“. А и на други места в страната.

Да хвърлим едно око на някои от най-живописните плажове в Хърватия.

ЗЛАТНИ РАТ

Остров Брач е трети по големина от далматинските острови и първи от южнодалматинските. Наричат го най-често Перлата на Адриатика. Прочут е неговият триъгълен плаж Златни рат, който е на южното му крайбрежие, разположен западно от живописния град Бол. Тук сякаш още витаят духовете на древните римляни, а те са разбирани от хубаво. Измежду борове, на фона на Видова гора – най-високия връх на островите, се белеят руини от римско време. Още през 3 век пр.Хр. този вълшебен остров става владение на Римската република, бил е и под юрисдикцията на Венецианската република.

Невероятният плаж, наречен Златни рат е тясна, издължена ивица суша, вдадена на около 450 м в морето. Гледките тук са наистина изумителни.

ПЛАЖ БАНЕ

Дубровник се слави, освен с всичко останало, но и с многобройните си неповторими плажове. Един от тях е Бане, първи сред равни. Плажът неслучайно е любим на много знаменитости от цял свят и е предпочитан за водни спортове като джет ски и парашланеризъм. Намира се в най-южната част на хърватското крайбрежие, като е разположен източно от Стария град и се радва на наистина огромна популярност. Плажната ивица е покрита със ситни камъчета. Тукашните хотели се славят като едни от най-добрите в Дубровник.

СВЕТИ ИВАН

Свети Иван е прочут плаж на остров Црес, но е сравнително недостъпен, което го прави още по-очарователен. Намира се в подножието на Любенице – една древна и славна крепост, изградена от камък. Тук често спират лодки и яхти. По суша до плажа може да се стигне само пеша, за по-малко от час. Другият начин е по море... Пешеходците следват червените стрелки, които водят до плажа със снежнобели камъчета и кристални води. Изкачването обратно отнема около час и половина.

Маршрути

ПУНТА РАТА

Пунта Рата е също прочут плаж, който се намира в градчето Брела на около 14 км на север от град Макарска на далматинското крайбрежие. Слави се със своята поразителна красота. Брела, която е оградена от маслинови горички и смокинови дървета, сякаш пази този леко полегат плаж. Пунта Рата е охраняван от спасители, а това, наред със спортните съоръжения и алеята, по която са наредени ресторанти и кафенета, превръщат плажа в предпочитана дестинация за семейни ваканции.

МАКАРСКА

Макарската ривиера има площ от около 65 км между градовете Макарска и Сплит. В град Макарска, разположен в подножието на планината Биоково, има закътан залив, който е ограден от плажове. Централният е разположен по продължението на сенчеста алея с палми, където има модерни кафенета, първокласни ресторанти и магазини.

ДУБОВИЦА

Най-големият плаж на остров Хвар носи името Дубовица и е разположен на известното южно крайбрежие на острова. Той се намира съвсем близо до Милна и е скътан в зелена лагуна, която граничи с ансамбъл от каменни исторически къщи, сгушени сред хълмисти възвишения. Спокойните и бистри води са много подходящи за гмуркания. ■

ДУБРОВНИК Е ПЪРВИ ТЪРГОВСКИ ПАРТНЬОР, НО И КУЛТУРЕН ПОСРЕДНИК ЗА БЪЛГАРИЯ

Морската република донася светлината на Ренесанса в българската култура

Светослав ПИНТЕВ

В историческата литература подробно са описани българо-дубровнишките отношения през XIII в., скрепени от два безценни документа - грамотата от 1230 г., издадена от цар Иван Асен II и договорот от юни 1253 г., подписан от цар Михаил II Асен.

Първата е с характеристики главно на търговска спогодба, която формулира и закрепва правата на търговците от Дубровник. Там те са наречени „обичани гости“, посочено е, че могат да търгуват из всички български земи и навсякъде трябва да им се оказва съдействие. Изрично е записано, че ще бъде считан за престъпник, който им напакости. Там са изброени и областите, включени в българската държава по онова време, едно свидетелство, което е изключително ценно само по себе си: Бдин, Браничево, Белград, Търново, Загоре, Преслав, Кравунската област, Крънската област, Боруйската област, Одрин, Димотика, Скопската област, Прилепската, Деволската области, Албания, Солун.

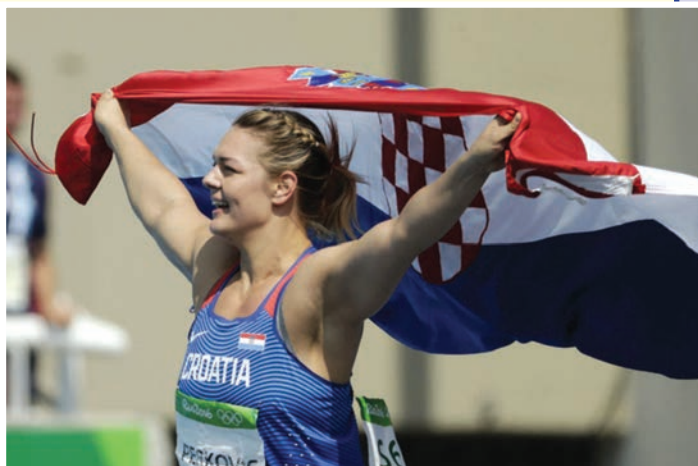
Търговските отношения между Дубровник и Второто българско царство се радват на огромен интерес от страна на историците. По-слабо са проучени културните влияния в по-късно време, а те не са никак за подценяване и са дори по-важни. Още проф. Боян Пенев пише в „История на новата българска литература“: „Дубровник е бил посредник“ между западната образованост и нашия културен живот. Първото значително влияние от Запад прониква у нас чрез Дубровник, който се е развивал под непосредственото въздействие на италианския Ренесанс, на западната хуманистична култура“.

Проф. Светлозар Игов пък пише в студията си „Дубровник и българската култура“, представена на една международна научна конференция през 1988 г., че „Дубровнишко-далматинската култура е играла не само ролята на аванпост на Западната култура на Балканите, но и на аванпост на славянската култура. Той посочва, че особено показателен е примерът с „Царството на славяните“ на Мавро Орбини. Това латинизирано име носи хърватинът Мавър Орбин, както е известно. Той си поставя за цел да припомни за древното величие на славяните, за да го покаже в целия му блясък пред Запада. Тук можем да говорим за полифункционалното културно значение на дубровнишко-далматинската култура-посредник. „Впоследствие, когато центърът на културното развитие се премества от Дубровник и Далмация към континентално Хърватско, този „словински“ патос се преобразува в т. нар. илирийска идея, която има сходни славянски и интегриращи функции“. В Дубровнишко-далматинската литература има и немалко български образи. ■

САНДРА ПЕРКОВИЧ е спортист на Балканите за 2016 г.

Хърватската лекоатлетка Сандра Перкович беше определена за спортист на Балканите за 2016 година в 44-то издание на анкетата на БТА. В традиционното допитване участваха националните агенции от страните от региона. Призовата тройка допълниха лекоатлетката Екатерина Стефаниди (Гърция) и тенисиста Новак Джокович (Сърбия), единствена българка представителка в топ десет се нареди на 9-та позиция.

26 годишната Перкович получи 82 точки в допитването след като направи последния си силен сезон. През юли м.г. тя спечели златото на диск на Европейското първенство в Амстердам, след това през август защити олимпийската си титла на игрите в Рио де Жанейро, а през септември триумфира за 5-ти пореден път и в Диамантената лига. ■

Моника мечтае за върховете на спорта

Представяме ви една изключителна малка спортистка, състезателка по карате от Загреб. Казва се Моника Янков, родена е на 11 февруари 2008 година в Загреб.

Тя е 3-ти клас в основно училище "Д-р Анте Старчевич", квартал Дубрава. От месец октомври 2016 г. Моника започва да тренира карате в училище, а само след месец, явявайки се на състезание печели първия си жълт пояс.

Сега мечтата на момичето е да достигне до върховете на спорта, а ние от нашето Дружество ѝ пожелаваме много здраве, отличен успех в училище, щастливо детство и много спортни успехи.

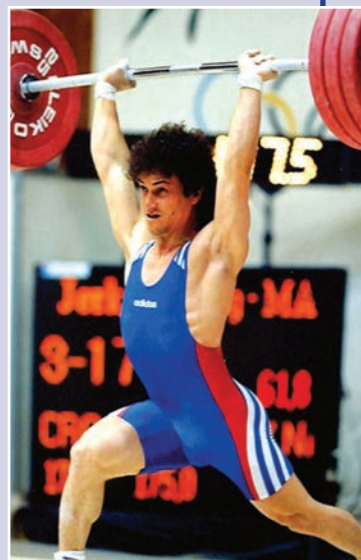
ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН на Николай Пешалов

Николай Славеев Пешалов е български тежкоатлет (щангист), състезаващ се за Хърватия от 2000-та година. След победата си на Европейското първенство през 1997 г. в Риека - Хърватия, той остава в страната и приема гражданство на Хърватия.

Културно-просветно дружество на хърватите в България го поздравява по повод рождения му ден, който е на 30 май. Желаем му много спортни успехи, крепко здраве и всичко най-добро в личен план.

НИКОЛАЙ ПЕШАЛОВ Е:

- Шесткратен европейски шампион.
- Двукратен европейски вицешампион.
- Световен шампион на юноши.
- Второ място в света на юноши.
- Двукратен европейски шампион за юноши на България.
- Второ място на Олимпийските игри - сребърен медал от Барселона 1992 г.
- Трето място на Олимпийските игри - бронзов медал от Атланта 1996 за България.
- Трикратен световен шампион
- Първо място на Олимпийските игри - златен медал от Сидни 2000 г.
- Второ място на Олимпийски игри - сребърен медал от Атина 2004 г.
- Обявен е за спортист на годината на Хърватия през 2000-та година. Награден е с хърватската държавна награда за спорт „Франьо Бучар“ през 2000 година. ■

Няколко думи за ХЪРВАТСКО-БЪЛГАРСКИЯ РЕЧНИК

В началото на 90-те години на 20-ти век работех за хърватска строителна фирма, която изграждаше увеселителен център в черноморския курорт Албена. Тогава почувствах силна необходимост от хърватско-български речник, понеже директорът и работниците постоянно ме питаха как се казва нещо на български, а не бях в състояние да помогна на всички, защото бях на работа. Реших да съставя хърватско-български речник, но изобщо не подозирах какви усилия ще ми струва и колко дълго ще продължи всичко, свързано с това. Всъщност, това не е по силите на един човек, но не се отказах.

През 1993 г. започнах работата по речника, която продължи повече от 15 години.

За съжаление, дори това време не стигна, защото работех изключително сам и в свободното си време. Поради това, все още правя корекции и добавям нови думи. При работата по речника използвах двадесетина речници, с които разполагах, а по-късно, в края на 90-те години, получих и достъп до Интернет и имах възможността да ползвам още най-малко двадесетина източника. Най-важните ми източници на хартия бяха Хърватско-английският речник на Милан Дърводелич, Руско-хърватският речник на Радослав Полянец, Английско-хърватският картинен речник на издателство Оксфорд-Дуден, Хърватско-словенският речник на Янко Юранчич и т.н., а най-важните ми Интернет източници бяха търсачката Гугъл на хърватски, Речниковата база на хърватския езиков портал, Хърватският езиков корпус, Хърватско-английският речник на сайта EUdict и т.н.

Когато през 2008 г. завърших пър-

вата версия на речника, се опитах да намеря спонсори, които да ми помогнат да го издам на хартия. Това търсене на спонсор продължава все още, но вече десет години резултатът е нулев. Поради това започнах да предлагам електронно издание, на което досега са реализирани стотина продажби. Няколко пъти съм продал и копие на речника, отпечатано на принтер и поставено в папка с твърди корици.

Този речник е първият през последните 160 години и затова няма претенции да е всеобхватен и изчерпателен. Той съдържа около 53 хиляди думи.

Думите са дадени поотделно, по азбучен ред. За да се определи значението на някои думи по-пълно и

точно, са добавени илюстративни примери с превод. Това са фрази, идиоми, поговорки и т.н. Значението на повечето думи се определя с отбелязване на професионалната или научната област, от която е думата, напр. физика, химия, биология и т.н. Дават се и стилистични пояснения, напр. дали думата е архаична, дали се използва в разговорния език, дали е вулгарен израз и т.н.

Често отделни значения на думата се поясняват в скоби. Ако думата има няколко различни значения, в превода те се разделят с точка и запетая. Чрез пренасочване към друга заглавна дума се избягва повтарянето, за да се спести място.

Този подход се прилага предимно в случай, когато думата се използва само в сръбски или когато думата е от чужд произход, а съществува хърватска дума или когато дадена дума се употребява по-рядко. Частите на речта са определени (напр.: прилагателно, наречие, числително и т.н.), като при съществителните е определен родът, а при глаголите се посочва дали е преходен, непреходен или възвратен. При повечето думи от чужд произход се посочва езикът, от който произлиза заемката. Към превода на наименованията на различни животни и растения понякога се дава и латинското наименование за по-точно определяне на значението. ■

Хари СТОЯНОВ

Ако имате въпроси или желаете да поръчате хърватско-българския речник в .pdf файлове, спокойно можете да се обърнете към съставителя на речника на имейл адрес softis@softisbg.com

В полето „Относно“ (Subject) посочете „Hrvatsko-bugarski rječnik“.

Повече информация за речника можете да намерите на адрес:

<http://softisbg.com/library/rjecnik.htm>

